

ZAKON

O ZAŠTITI ZEMLJIŠTA

("Sl. glasnik RS", br. 112/2015)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se zaštita zemljišta, sistematsko praćenje stanja i kvaliteta zemljišta, mere sanacije, remedijacije, rekultivacije, inspekcijski nadzor i druga pitanja od značaja za zaštitu i očuvanje zemljišta kao prirodnog resursa od nacionalnog interesa.

Primena zakona

Član 2

Odredbe ovog zakona primenjuju se na sve tipove zemljišta Republike Srbije kao prirodni resurs, bez obzira na oblik svojine, njegovu namenu i korišćenje.

Cilj zakona

Član 3

Cilj ovog zakona je da se očuvaju površine i funkcije zemljišta kao prirodnog resursa i da se spreče ili otklone štetne promene u zemljištu koje mogu da nastanu kao posledica:

- eruzionih procesa;
- smanjenja sadržaja organske materije u zemljištu;
- neprimerene poljoprivredne i šumske proizvodnje (neadekvatne i nekontrolisane agrotehničke i meliorativne mere, krčenje šuma i dr);
- nekontrolisane promene namene, upravljanja i korišćenja zemljišta;
- neplanske urbanizacije, odnosno izgradnje i razvoja infrastrukture;
- zakiseljavanja (acidifikacija), zaslanjivanja (salinizacija) i alkalizacije zemljišta;
- sabijanja zemljišta, klizišta i odrona;
- požara i hemijskih udesa;
- zagađenja (nastalog upravljanjem otpadom, ispuštanjem otpadnih voda, emisijama iz tačkastih i difuznih izvora, hemijskog zagađenja i dr);
- eksploatacije mineralnih i organskih sirovina;
- eksploatacije šljunka, kamena i peska;
- nedozvoljenih arheoloških iskopavanja i istraživanja i dr.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- aktivnost koja utiče na zemljište jeste svaki privremeni, povremeni ili stalni zahvat kojim se menja ili se može promeniti stanje i uslovi na nekoj lokaciji;
- granične vrednosti jesu vrednosti zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu koje mogu biti:
  - granična minimalna vrednost jeste vrednost zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu koja se bazira na njihovom prirodnom sadržaju i predstavlja vrednost za nezagađeno zemljište, pri čemu nije ili je minimalno narušena ekološka ravnoteža;
  - granična maksimalna vrednost jeste vrednost zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu čije prekoračenje ukazuje na nivo kontaminacije koji narušava ekološku ravnotežu, nameće dodatna ispitivanja tog zemljišta kao i ograničenja u načinu upravljanja;
- degradacija zemljišta jeste proces narušavanja kvaliteta i funkcija zemljišta koji nastaje prirodnim putem ili ljudskom aktivnošću ili je posledica nepreduzimanja mera za sprečavanje štetnih posledica;
- dobra stručna praksa predstavlja primenu naučnih, tehničkih i biotehničkih mera i/ili mera upravljanja i korišćenja zemljišta u cilju očuvanja i unapređivanja kvaliteta zemljišta;
- državna mreža predstavlja prostorno pozicionirana merna mesta uzorkovanja zemljišta za potrebe državnog monitoringa;

- 6) ekološka funkcija zemljišta je funkcija zemljišta u održavanju ekološke ravnoteže i biogeohemijskog ciklusa kruženja materije i energije u okviru ekosistema;
- 7) erozija je proces razaranja i odnošenja zemljišta koja nastaje kao posledica delovanja prirodnih pojava i antropogenih faktora;
- 8) zagađenje zemljišta je proces odlaganja i unošenja opasnih i štetnih materija na površinu zemljišta i u zemljište uzrokovano ljudskom aktivnošću ili prirodnim procesima;
- 9) zagađeno zemljište jeste zemljište u kome su ustanovljene koncentracije opasnih i štetnih materija koje su iznad graničnih vrednosti;
- 10) zagađujuće materije u zemljištu jesu supstance čije prisustvo negativno utiče ili može da utiče na sastav, osobine i kvalitet zemljišta;
- 11) zaštita zemljišta predstavlja skup mera i postupaka koji se primenjuju prilikom planiranja, uređenja, korišćenja zemljišta i zaštite od zagađenja i degradacije, sa ciljem očuvanja i obezbeđenja svih njegovih funkcija;
- 12) zemljište jeste površinski sloj Zemljine kore koji učestvuje u kruženju materije i energije;
- 13) indikatori kvaliteta zemljišta jesu pokazatelji stanja i stepena promena u zemljištu uzrokovanih prirodnim i antropogenim uticajima;
- 14) katastar kontaminiranih lokacija jeste skup relevantnih podataka o ugroženim, zagađenim i degradiranim zemljištima;
- 15) lokalna mreža predstavlja prostorno pozicionirana merna mesta uzorkovanja zemljišta za potrebe monitoringa autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave;
- 16) registar zagađivača jeste skup sistematizovanih informacija i podataka o zagađivačima zemljišta sa podacima o njihovoj lokaciji, proizvodnim procesima i karakteristikama;
- 17) kvalitet zemljišta jeste kapacitet određenog tipa zemljišta da ostvari ekološke, proizvodne i društvene funkcije unutar granica ekosistema;
- 18) korisnik zemljišta jeste vlasnik ili zakupac zemljišta, odnosno pravno ili fizičko lice koje obavlja aktivnosti na površini zemljišta ili u zemljištu;
- 19) merno mesto je lokacija na kojoj se vrši uzorkovanje zemljišta;
- 20) monitoring zemljišta jeste plansko, kontinuirano i sistematsko praćenje stanja i promena kvaliteta zemljišta u funkciji planiranja, upravljanja, načina korišćenja i zaštite;
- 21) parametri monitoringa zemljišta jesu pokazatelji morfoloških, hemijskih, fizičkih i bioloških osobina zemljišta;
- 22) potencijalno zagađena zemljišta jesu zemljišta kod kojih postoji pretpostavka o mogućem zagađenju;
- 23) rekultivacija predstavlja skup mera i aktivnosti za ponovno formiranje zemljišnog sloja i uspostavljanje biljnih zajednica na zagađenim i degradiranim površinama;
- 24) remedijacija je skup mera i postupaka za potrebe sanacije zemljišta sa ciljem poboljšanja kvaliteta zemljišta do nivoa koji je bezbedan za korišćenje i u skladu s namenom;
- 25) remedijacione vrednosti jesu vrednosti zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu, pri čijem je prekoračenju došlo do narušavanja nivoa koji je bezbedan za korišćenje;
- 26) upravljanje zemljištem predstavlja skup mera i aktivnosti koje se ostvaruju planiranjem očuvanja kvaliteta i ekoloških funkcija zemljišta u skladu sa uslovima, namenom, korišćenjem i merama zaštite zemljišta i životne sredine;
- 27) sanacija predstavlja skup mera i aktivnosti za zaustavljanje zagađenja i dalje degradacije zemljišta i životne sredine do nivoa bezbednog za korišćenje, u skladu sa namenom;
- 28) tip zemljišta je osnovna sistematska kategorija zemljišta u klasifikacionom sistemu koja se karakteriše određenim pedogenetskim procesima, morfološkim, fizičkim, hemijskim i biološkim svojstvima.

Načela zaštite zemljišta

Član 5

Zaštita zemljišta se zasniva na primeni sledećih načela:

- 1) "očuvanja prirodne vrednosti zemljišta" podrazumeva da se zemljište koristi pod uslovima i na način kojim se obezbeđuje očuvanje njegovih prirodnih vrednosti u skladu sa ovim i drugim zakonima;
- 2) "integralnosti zaštite zemljišta" podrazumeva da Republika Srbija (u daljem tekstu: Republika), organi autonomne pokrajine i organi jedinice lokalne samouprave obezbeđuju integraciju zaštite zemljišta u sve sektorske politike sprovođenjem međusobno usaglašenih planova i programa i primenom propisa kroz sistem dozvola, standarda i normativa, finansiranjem i drugim merama zaštite zemljišta;
- 3) "zagađivač plaća" podrazumeva da svako ko svojim aktivnostima prouzrokuje zagađenje zemljišta plaća naknadu u skladu sa zakonom i snosi troškove mera za sprečavanje i smanjivanje zagađivanja, troškove otklanjanja rizika po zemljište i troškove postupaka otklanjanja štete nanete zemljištu;
- 4) "korisnik plaća" podrazumeva obavezu korisnika zemljišta da plati naknadu za njegovo korišćenje u skladu sa zakonom i da u slučaju potrebe snosi troškove sanacije, odnosno remedijacije i rekultivacije;

- 5) "supsidijarne odgovornosti" predstavlja sistemski postavljene obaveze zaštite zemljišta u odnosu na hijerarhiju državnih organa, koji u okvirima svojih finansijskih mogućnosti, otklanjaju posledice oštećenja, zagađivanja zemljišta i štete u slučajevima kada je zagađivač nepoznat, kao i kada šteta nastane usled zagađivanja zemljišta iz izvora izvan Republike;
- 6) "informisanja i učešća javnosti" podrazumeva pravo zainteresovane javnosti da bude obavешtena o stanju zemljišta i da učestvuje u postupku donošenja odluka od šireg društvenog značaja;
- 7) "zaštite prava na očuvanje prirodnih vrednosti zemljišta" je zakonsko pravo na korišćenje zemljišta na način kojim se obezbeđuje očuvanje njegovih prirodnih vrednosti, a koje građani, grupe građana ili njihova udruženja, profesionalne ili druge organizacije ostvaruju u skladu sa ovim i drugim zakonima.

Subjekti zaštite zemljišta

Član 6

Zaštitu zemljišta u okviru svojih ovlašćenja i obaveza obezbeđuju Republika, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, pravna lica, preduzetnici, odnosno vlasnici i korisnici zemljišta koji u obavljanju aktivnosti ugrožavaju, degradiraju ili zagađuju zemljište.

U ostvarivanju sistema zaštite zemljišta subjekti zaštite iz stava 1. ovog člana su odgovorni za svaku aktivnost kojom se narušava ili može da se naruši prirodno stanje i kvalitet zemljišta i za nepreduzimanje mera zaštite u skladu sa ovim i drugim zakonima.

Član 7

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji u obavljanju delatnosti utiču ili mogu uticati na kvalitet zemljišta dužni su da obezbede tehničke mere za sprečavanje ispuštanja zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljište, planiraju troškove zaštite zemljišta od zagađivanja i degradacije u okviru investicionih i proizvodnih troškova, prate uticaj svoje delatnosti na kvalitet zemljišta, obezbede druge mere zaštite u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima.

Poslove zaštite zemljišta korisnika Ministarstva odbrane i Vojske Srbije obavljaće nadležni vojni organi u skladu sa odredbama ovog zakona.

II PREVENTIVNE MERE ZAŠTITE ZEMLJIŠTA

Član 8

Preventivne mere zaštite zemljišta obuhvataju planiranje i integrisanje zaštite zemljišta u sektorske politike i planove, utvrđivanje ispunjenosti uslova zaštite zemljišta, donošenje planskih i programskih dokumenata za zaštitu zemljišta.

Uređenje prostora i korišćenje zemljišta

Član 9

Sprečavanje degradacije zemljišta postiže se planiranjem, uređenjem prostora, korišćenjem prirodnih resursa i dobara u skladu sa prostornim, urbanističkim i drugim planskim dokumentima (u daljem tekstu: planska dokumenta), koji se donose u skladu sa posebnim zakonima.

Mere i uslovi zaštite zemljišta, radi održivog korišćenja zemljišta su sastavni deo planskih dokumenata.

Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), nadležni organ autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave učestvuju u postupku pripreme i donošenja planskih dokumenata, na način određen zakonom.

Promena namene zemljišta

Član 10

Zemljište se koristi prema nameni određenoj u planskim dokumentima.

Kada se planskim dokumentom menja namena zemljišta, organ nadležan za donošenje planskog dokumenta, dužan je da u postupku odlučivanja poseduje saglasnost Ministarstva.

Saglasnost iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo daje na zahtev nadležnog organa, po pribavljenom mišljenju od stručnih i naučnih organizacija o postojećem faktičkom stanju zemljišta i proceni mogućnosti promene namene zemljišta, a na osnovu podataka iz informacionog sistema za zemljište.

Uslovi i mere zaštite zemljišta

Član 11

Vlasnik ili korisnik zemljišta ili postrojenja čija delatnost, odnosno aktivnost može da bude uzrok zagađenja i degradacije zemljišta, dužan je da pre početka obavljanja aktivnosti izvrši ispitivanje kvaliteta zemljišta u skladu sa ovim zakonom.

U postupku procene uticaja projekata na životnu sredinu, koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu, predviđaju se mogući štetni efekti na zemljište i utvrđuju uslovi i mere zaštite zemljišta.

Uslovi za rad postrojenja i aktivnosti za koja se izdaje integrisana dozvola sadrže mere zaštite zemljišta u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine.

III ZAŠTITA ZEMLJIŠTA

Član 12

Zaštita zemljišta se obezbeđuje i ostvaruje sprovođenjem strateških, planskih i dokumenata za zaštitu zemljišta.

Zaštita zemljišta se ostvaruje sprovođenjem mera i aktivnosti u postupcima planiranja, upravljanja, korišćenja, monitoringa i zaštite od zagađenja i degradacije zemljišta radi očuvanja njegovih prirodnih osobina i funkcija.

Član 13

Zaštita zemljišta se sprovodi na osnovu odredaba ovog zakona, usvojenih međunarodnih ugovora, propisanim merama i aktivnostima, a naročito:

- 1) sistematskim praćenjem stanja i kvaliteta zemljišta u cilju očuvanja morfoloških, fizičkih, hemijskih i bioloških osobina;
- 2) praćenjem indikatora stanja i rizika od degradacije zemljišta;
- 3) praćenjem, predviđanjem i sprečavanjem aktivnosti koje bi mogle da budu ili jesu uzrok štetnih promena zemljišta;
- 4) planiranjem i integrisanjem mera zaštite zemljišta u sektorske politike i planove;
- 5) utvrđivanjem prava, obaveza i odgovornosti vlasnika, odnosno korisnika zemljišta;
- 6) praćenjem uticaja površinskih i podzemnih voda na zemljište;
- 7) kontrolom, ograničavanjem i sprečavanjem unošenja zagađujućih, opasnih i štetnih materija u ili na zemljište;
- 8) primenom postupaka sanacije, remedijacije i rekultivacije zemljišta;
- 9) vršenjem inspekcijskog nadzora i
- 10) drugim nadzorom nad radom subjekata zaštite zemljišta.

Dokumenta za zaštitu zemljišta

Član 14

U cilju zaštite zemljišta na teritoriji Republike, donose se sledeća dokumenta za zaštitu zemljišta:

- 1) Plan zaštite zemljišta;
- 2) Godišnji program zaštite zemljišta i
- 3) Program monitoringa zemljišta.

Plan zaštite zemljišta

Član 15

Plan zaštite zemljišta na predlog Ministarstva donosi Vlada za period od sedam godina, a sadrži naročito:

- 1) ocenu postojećeg stanja;
- 2) ciljeve za ostvarivanje zaštite zemljišta;
- 3) smernice za zaštitu zemljišta od zagađivanja i degradacije;
- 4) mere zaštite zemljišta;
- 5) mere za poboljšanje kvaliteta zemljišta;
- 6) aktivnosti za ostvarivanje mera zaštite i mera poboljšanja kvaliteta zemljišta;
- 7) subjekte odgovorne za sprovođenje mera i aktivnosti;
- 8) sredstva potrebna za realizaciju plana i način njihovog obezbeđivanja i korišćenja.

Godišnji program zaštite zemljišta

Član 16

Plan zaštite zemljišta, sprovodi se Godišnjim programom zaštite zemljišta (u daljem tekstu: Godišnji program).

Godišnji program donosi jedinica lokalne samouprave, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva, a na teritoriji autonomne pokrajine, organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Godišnji program dostavlja se nadležnom organu iz stava 2. ovog člana, najkasnije do 30. novembra tekuće godine za narednu godinu.

Godišnji program javno se objavljuje.

Godišnji program sadrži mere zaštite i mere za poboljšanje kvaliteta zemljišta, aktivnosti i rokove za njihovo sprovođenje, sredstva potrebna za sprovođenje programa i način njihovog obezbeđivanja i korišćenja i druge podatke i dokumentaciju.

Sprovođenje Godišnjeg programa vrši se preko pravnih i fizičkih lica izabranih u skladu sa zakonom.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministar) bliže propisuje sadržinu Godišnjeg programa.

Izveštavanje o sprovođenju Godišnjeg programa

Član 17

Jedinice lokalne samouprave dužne su da podnesu Ministarstvu, a na teritoriji autonomne pokrajine organu nadležnom za poslove zaštite životne sredine, Izveštaj o sprovođenju mera i aktivnosti utvrđenih u Godišnjem programu, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Ministar bliže propisuje sadržinu izveštaja iz stava 1. ovog člana.

Mere zaštite zemljišta

Član 18

Mere zaštite zemljišta obuhvataju zabranu, odnosno ograničenje obavljanja aktivnosti u cilju sprečavanja:

- 1) neplanske i/ili nekontrolisane promene namene poljoprivrednog zemljišta;
- 2) pretvaranja šumskog u poljoprivredno zemljište;
- 3) ispuštanja i odlaganja opasnih i štetnih materija i otpadnih voda na površinu zemljišta i u zemljište;
- 4) načina obrade zemljišta koji nije u skladu sa konfiguracijom terena i reljefom;
- 5) negativne promene strukture zemljišta;
- 6) smanjenja biološke aktivnosti zemljišta;
- 7) sabijanja zemljišta;
- 8) prekoračenja optimalnog broja grla stoke u skladu sa prirodnim odlikama lokaliteta;
- 9) erozije zemljišta;
- 10) smanjenja nivoa organskih materija u zemljištu u odnosu na nivo prirodnog sadržaja;
- 11) neadekvatnog korišćenja mineralnih i organskih đubriva;
- 12) neadekvatne primene sredstava za zaštitu bilja i drugih preparata;
- 13) neadekvatnog korišćenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta;
- 14) neplanske i nekontrolisane seče šuma;
- 15) sadnje drveća koja ne odgovara staništu;
- 16) nekontrolisane i/ili neplanske eksploatacije mineralnih i organskih sirovina;
- 17) nedozvoljenih arheoloških iskopavanja i istraživanja;
- 18) neplanske i/ili nekontrolisane eksploatacije šljunka i peska iz rečnih korita, vodotokova i njihovih uticajnih područja.

Granične vrednosti

Član 19

Zabranjeno je ispuštanje i odlaganje zagađujućih, štetnih i opasnih materija i otpadnih voda na površinu zemljišta i u zemljište.

Osobine zemljišta mogu da se menjaju samo u cilju poboljšanja kvaliteta u skladu sa njegovom namenom.

U cilju zaštite kvaliteta zemljišta i životne sredine Vlada, na predlog Ministarstva, utvrđuje granične vrednosti zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu.

Potencijalno zagađeno zemljište

Član 20

Ukoliko postoji sumnja o zagađenosti zemljišta Ministarstvo, preko inspektora za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: inspektor), nalaže obavezu ispitivanja nivoa zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu, ograničava ili zabranjuje pojedine ili sve aktivnosti koje se obavljaju na zemljištu ili u njegovoj neposrednoj okolini i nalaže mere za otklanjanje i zaustavljanje zagađenja.

Mere, zabrane ili ograničenja aktivnosti iz stava 1. ovog člana traju dok se ne otklone uzroci ukoliko se utvrdi zagađenje.

Troškove postupaka, odnosno otklanjanja uzroka zagađenja zemljišta snose subjekti koji obavljaju aktivnosti iz stava 1. ovog člana.

Hitne mere

Član 21

U slučaju akcidenta u kome je došlo do zagađenja zemljišta Ministarstvo, preko inspektora, nalaže hitne mere, i to: obavezu hitnog ispitivanja zagađujućih, opasnih i štetnih materija u zemljištu; zabranjuje aktivnosti kojima se mogu izazvati dalja zagađenja zemljišta i nalaže mere za zaustavljanje zagađenja i otklanjanje štete ili preteće opasnosti od štete u životnoj sredini.

Lica na koja se odnosi nalog, naredba, odnosno zabrana iz stava 1. ovog člana, uključujući i organe jedinice lokalne samouprave, dužna su da odmah postupe u skladu sa donetim aktom.

Sredstva potrebna za realizaciju hitnih mera obezbeđuje lice koje je prouzrokovalo zagađenje ili oštećenje zemljišta (u daljem tekstu: odgovorno lice).

U slučaju da je odgovorno lice nepoznato, nedostupno ili ne postupi po nalogu inspektora, hitne mere sprovodi jedinica lokalne samouprave i/ili autonomna pokrajina, odnosno Republika, u skladu sa budžetom.

Lice za koje se utvrdi da je odgovorno za akcident dužno je da sredstva u visini troškova utrošenih za realizaciju hitnih mera uplati na račun budžeta jedinice lokalne samouprave, autonomne pokrajine ili Republike.

Sanacija, remedijacija i rekultivacija

Član 22

U cilju sanacije, odnosno poboljšanja stanja zagađenog i degradiranog zemljišta do nivoa bezbednog za korišćenje u skladu s namenom, sprovode se odgovarajuće mere i aktivnosti, odnosno remedijacija i/ili rekultivacija zemljišta.

Remedijacija zemljišta se sprovodi u slučajevima kada zagađenje zemljišta na određenoj lokaciji prevazilazi koncentracije zagađujućih, opasnih i štetnih materija propisanih remedijacionih vrednosti.

Rekultivacija zemljišta se sprovodi na zagađenim i degradiranim površinama radi ponovnog formiranja zemljišnog sloja i uspostavljanja biljnih zajednica na površinama na kojima je vršena eksploatacija mineralnih sirovina, neuspelo pošumljavanje, kao i u slučaju elementarnih nepogoda, požara i drugih antropogenih uticaja.

Član 23

Odgovorno lice dužno je da izvrši remedijaciju, odnosno rekultivaciju zemljišta pod uslovima propisanim ovim zakonom, osim u slučaju zemljišta na kojem se vrši eksploatacija mineralnih sirovina kada se ista izvodi prema posebnim propisima iz oblasti rudarstva.

Član 24

Izvođenje radova na remedijaciji i rekultivaciji vrši se prema odobrenom projektu.

Na projekte remedijacije i rekultivacije zemljišta saglasnost daje Ministarstvo.

Projekat remedijacije i projekat rekultivacije može da izrađuje privredno društvo, odnosno preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje ispunjava uslove za poslove projektovanja u oblasti zaštite zemljišta.

Ministar propisuje sadržinu projekata remedijacije i rekultivacije.

Član 25

Sredstva potrebna za realizaciju projekta remedijacije i projekta rekultivacije obezbeđuje odgovorno lice.

U slučaju da je odgovorno lice nepoznato, nedostupno ili ne postupi po nalogu inspektora, projekat sprovodi jedinica lokalne samouprave i/ili autonomna pokrajina, odnosno Republika u skladu sa budžetom preko ovlašćenog pravnog lica koje ispunjava uslove za vršenje poslova remedijacije i rekultivacije.

Lice za koje se utvrdi da je odgovorno za realizaciju projekta remedijacije i projekta rekultivacije dužno je da sredstva u visini troškova utrošenih za realizaciju ovih mera uplati na račun budžeta jedinice lokalne samouprave, autonomne pokrajine ili Republike.

Član 26

Izveštaj o obavljenoj remedijaciji i rekultivaciji zemljišta investitor dostavlja Ministarstvu najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka projekta.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži naročito:

- 1) podatke o stanju zemljišta pre sprovođenja remedijacije ili rekultivacije;
- 2) listu metoda i standarde koji su korišćeni prilikom sprovođenja remedijacije ili rekultivacije;
- 3) listu materijala koji su korišćeni u cilju ostvarivanja remedijacije ili rekultivacije;
- 4) podatke o stanju zemljišta nakon obavljene remedijacije ili rekultivacije;
- 5) procenu uspešnosti preduzetih mera;
- 6) predlog mera za održavanje postignutog stanja zemljišta;
- 7) podatke o registraciji i nadležnosti izvođača radova na sanaciji i remedijaciji i autora izveštaja.

Sanacioni plan

Član 27

Sanacioni plan se donosi kada zagađenje, odnosno degradacija zemljišta na određenom lokalitetu u većoj meri ugrožava kapacitet životne sredine i zdravlje stanovništva, odnosno kada postoji rizik od trajnog narušavanja životne sredine i zdravlja stanovništva, a uobičajene i preduzete mere nisu dovoljne.

Sanacioni plan sadrži naročito stanje, mere, procenu uticaja na zdravlje ljudi, nosioce, način, dinamiku i sredstva za realizaciju plana.

Vlada donosi sanacioni plan kada:

- 1) nivo i obim degradacije prevazilazi sanacione mogućnosti autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave;
- 2) odgovorni subjekt nije poznat ili je nedostupan ili ne preduzima naložene mere;
- 3) zagađenost zemljišta ugrožava područje od izuzetnog značaja za Republiku;
- 4) je potrebno da se preduzmu hitne i interventne mere u vanrednim situacijama i dr.

Predlog plana iz stava 3. ovog člana priprema Ministarstvo u saradnji sa ministarstvima nadležnim za odgovarajuću oblast.

Lokalni sanacioni plan donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave u skladu sa Godišnjim programom.

IV PROGRAM SISTEMATSKOG PRAĆENJA STANJA I KVALITETA ZEMLJIŠTA

Član 28

Republika, autonomna pokrajina i jedinice lokalne samouprave, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih zakonom, obezbeđuju sistematsko praćenje stanja i kvaliteta zemljišta (u daljem tekstu: monitoring zemljišta) i održavanje baze podataka o stanju i kvalitetu zemljišta, u skladu sa Programom monitoringa zemljišta.

Vlada utvrđuje sadržinu Programa monitoringa zemljišta, metodologiju za sistematsko praćenje kvaliteta i stanja zemljišta, kriterijume za određivanje broja i rasporeda mernih mesta, listu parametara za određeni tip zemljišta, listu metoda i standarda koji se koriste za uzorkovanje zemljišta, analizu uzoraka i obradu podataka, obim i učestalost merenja, indikatore za ocenu rizika od degradacije zemljišta, rokove i način dostavljanja podataka.

Državna i lokalna mreža monitoringa

Član 29

Za potrebe monitoringa zemljišta uspostavlja se državna i lokalna mreža.

Vlada, na predlog Ministarstva, donosi Program monitoringa zemljišta na nivou državne mreže (državni monitoring) za period od dve godine koji se finansira sredstvima budžeta Republike.

Nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave donosi Program monitoringa zemljišta na nivou lokalne mreže, a koji mora biti usklađen sa Programom monitoringa zemljišta na nivou državne mreže.

Ministarstvo daje saglasnost na Program monitoringa kojim se uspostavlja lokalna mreža iz stava 3. ovog člana.

Sredstva za realizaciju Programa monitoringa zemljišta na nivou lokalne mreže obezbeđuju se iz budžeta autonomne pokrajine i budžeta jedinice lokalne samouprave.

Obaveza zagađivača za obavljanje monitoringa

Član 30

Vlasnik ili korisnik zemljišta ili postrojenja, čija delatnost, odnosno aktivnost može da bude ili jeste uzrok zagađenja i degradacije zemljišta, dužan je da u skladu sa ovim zakonom vrši monitoring zemljišta, na način da:

- 1) prikaže podatke o kvalitetu zemljišta pre početka i po završetku obavljanja aktivnosti;
- 2) prati promene na zemljištu i u zemljištu na propisan način u zoni uticaja svojih aktivnosti;
- 3) podatke o promeni na zemljištu i u zemljištu dostavi Ministarstvu i Agenciji za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Agencija).

Uzorkovanje zemljišta i analizu parametara kvaliteta zemljišta vrši ovlašćena organizacija u skladu sa ovim zakonom.

Ministar bliže propisuje listu aktivnosti koje mogu da budu uzrok zagađenja i degradacije zemljišta, postupak, sadržinu podataka, rokove i druge zahteve za monitoring zemljišta.

Ovlašćena organizacija

Član 31

Monitoring zemljišta vrši ovlašćeno pravno lice po akreditovanim metodama i u skladu sa:

- 1) aktom o dodeli akreditacije od strane nadležnog akreditacionog tela i
- 2) rešenjem Ministarstva.

Zahtev za dobijanje ovlašćenja za monitoring zemljišta pravno lice podnosi Ministarstvu.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana prilaže se dokumentacija kojom se potvrđuje ispunjenost uslova za praćenje kvaliteta zemljišta u pogledu prostora, kadrova, opreme, metoda i standarda za praćenje kvaliteta zemljišta u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ovlašćenje za monitoring zemljišta može dobiti pravno lice ako ispunjava propisane uslove za praćenje kvaliteta zemljišta u skladu sa ovim zakonom.

Ispunjenost uslova za ovlašćivanje pravnog lica iz stava 4. ovog člana za praćenje kvaliteta zemljišta utvrđuje Ministar rešenjem.

Ovlašćenje iz stava 4. ovog člana važi za period od četiri godine i može se obnoviti.

Ovlašćenje za monitoring zemljišta Ministar će oduzeti ako se naknadno utvrdi da pravno lice ne ispunjava propisane uslove ili se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka.

Rešenje iz st. 5. i 7. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministar bliže propisuje uslove koje pravno lice mora da ispunjava, kao i dokumentaciju koja se podnosi uz zahtev za dobijanje ovlašćenja za monitoring zemljišta.

Član 32

Vlasnik zemljišta, zakupac ili korisnik zemljišta, dužan je da omogući ovlašćenom pravnom licu uzimanje uzoraka za potrebe obavljanja monitoringa zemljišta.

Ukoliko je korisnik zemljišta Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije potrebna je i prethodna saglasnost nadležnog vojnog organa.

Izveštaj o monitoringu zemljišta

Član 33

Izveštaj o monitoringu zemljišta sadrži naročito:

- 1) broj i položaj mernih mesta;
- 2) listu analiziranih parametara;
- 3) korišćene metode i standarde;
- 4) procenu stepena ugroženosti zemljišta na osnovu analiziranih parametara i indikatora;
- 5) podatke o promeni namene i načinu korišćenja zemljišta, ukoliko postoje;
- 6) podatke o ovlašćenom pravnom licu koje vrši monitoring zemljišta.

Ovlašćeno pravno lice koje vrši monitoring dostavlja Ministarstvu i Agenciji izveštaj o monitoringu državne mreže najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, na način iz stava 2. ovog člana, dostavljaju izveštaj monitoringa lokalne mreže.

Zagađivač zemljišta izveštaj o monitoringu dostavlja Ministarstvu, na teritoriji autonomne pokrajine nadležnom pokrajinskom organu, jedinici lokalne samouprave i Agenciji najkasnije do 31. marta za prethodnu godinu.

Ministar bliže propisuje sadržinu i formu izveštaja o monitoringu zemljišta iz stava 1. ovog člana.

Informacioni sistem Katastar kontaminiranih lokacija

Član 34

Informacioni sistem zemljišta sastavni je deo jedinstvenog Informacionog sistema zaštite životne sredine koji vodi Agencija u skladu sa zakonom.

Agencija je dužna da na propisan način prikuplja i unosi podatke u Informacioni sistem kvaliteta zemljišta.

Državni organi odnosno organizacije, organi autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i zagađivači koji u skladu sa ovim i drugim zakonom raspolažu podacima o stanju i kvalitetu zemljišta, kao i o zagađivačima dužni su, da blagovremeno i bez naknade, podatke o tome dostavljaju Ministarstvu i Agenciji.

Katastar kontaminiranih lokacija predstavlja skup podataka o zagađenim, ugroženim i degradiranim zemljištima i on je sastavni deo Informacionog sistema zemljišta.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Katastra kontaminiranih lokacija, kao i vrstu, sadržinu, obrasce, način i rokove dostavljanja podataka.

Podaci iz informacionog sistema, koriste se i za izradu odgovarajućih tematskih karata (pedološka karta, karta erozije, karta klizišta i sl), radi sagledavanja stanja zemljišta u Republici Srbiji.

Ministarstvo izrađuju pedološku kartu za teritoriju Republike Srbije.

Ministar propisuje sadržinu i način izrade pedološke karte.

Noveliranje pedološke karte radi se na 10 godina.

Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine, ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede i ministarstvo nadležno za poslove šuma izrađuju kartu erozije za teritoriju Republike Srbije.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine, ministar nadležan za poslove vodoprivrede, ministar nadležan za poslove poljoprivrede i ministar nadležan za poslove šuma, propisuju sadržinu i način izrade karte erozije.

Noveliranje karte erozije radi se na 10 godina.

V PRISTUP INFORMACIJAMA

Informisanje javnosti

Član 35

Državni organi, organi autonomne pokrajine, organi jedinice lokalne samouprave i druge ovlašćene organizacije dužni su da potpuno i objektivno, obaveštavaju javnost o kvalitetu i stanju zemljišta i promenama koje mogu da predstavljaju opasnost za život i zdravlje ljudi, biljnog i životinjskog sveta u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Javnost ima pravo pristupa propisanim registrima ili evidencijama koje sadrže informacije i podatke u skladu sa zakonom.

VI FINANSIRANJE ZAŠTITE ZEMLJIŠTA

Član 36

Finansiranje zaštite i unapređenja kvaliteta zemljišta obezbeđuje se iz:

- 1) budžeta Republike, autonomne pokrajine i lokalne samouprave;
- 2) prihoda od naknada u skladu sa zakonom;
- 3) sredstava stečenih na osnovu međunarodnih programa i projekata saradnje;
- 4) donacija domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica;
- 5) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Korišćenje sredstava

Član 37

Sredstva iz člana 36. ovog zakona koriste se za:

- 1) monitoring zemljišta, održavanje, funkcionisanje i razvoj državne i lokalne mreže i razvrstavanje prema kategorijama kvaliteta zemljišta;
- 2) sanaciju, remedijaciju i rekultivaciju zagađenog odnosno degradiranog zemljišta;
- 3) primenu mera zaštite zemljišta od erozije;
- 4) realizaciju Programa monitoringa u državnoj, odnosno lokalnoj mreži;
- 5) sufinansiranje preventivnih i interventnih mera u vanrednim okolnostima zagađivanja zemljišta i osposobljavanje za reagovanje u slučaju udesa;
- 6) sprovođenje mera za smanjenje uticaja zagađenog zemljišta na promenu klime, biodiverzitet, kvalitet podzemnih i površinskih voda, vazduha, zdravlje ljudi i sl;
- 7) izvršavanje obaveza preuzetih međunarodnim ugovorima;
- 8) uspostavljanje i održavanje registra i informacionog sistema kvaliteta zemljišta;
- 9) realizaciju planova i programa;
- 10) finansiranje i/ili sufinansiranje stručnih i naučnih istraživanja potrebnih za ostvarivanje ciljeva ovog zakona;
- 11) sufinansiranje investicija koje će doprineti bitnom smanjenju zagađivanja i degradacije zemljišta;
- 12) finansiranje i/ili sufinansiranje drugih projekata, programa i mera u cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta zemljišta;
- 13) podsticanje čistijih tehnologija;
- 14) i druge namene u skladu sa ovim zakonom.

VII NADZOR

Nadzor nad radom

Član 38

Ministarstvo vrši nadzor nad radom nadležnog organa autonomne pokrajine, nadležnog organa jedinice lokalne samouprave i Agencije u vršenju poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i nad radom ovlašćenih pravnih lica u vršenju poslova monitoringa zemljišta.

Inspekcijski nadzor

Član 39

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo preko inspektora, u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora nad primenom odredaba ovog zakona na teritoriji autonomne pokrajine.

U pogledu zemljišta koje koristi Ministarstvo odbrane, poverava se Ministarstvu odbrane inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, a u okviru delokruga inspekcije utvrđenog ovim zakonom.

Prava i dužnosti inspektora

Član 40

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima prava i dužnost da utvrđuje:

- 1) da li se upravljanje, odnosno održivo korišćenje i zaštita zemljišta, vrši prema strateškim dokumentima i uslovima i merama utvrđenim u skladu sa ovim zakonom;
- 2) da li obavljanje delatnosti ili aktivnosti i radnji mogu izazivati zagađenje zemljišta;
- 3) da li se sprovode mere i uslovi zaštite zemljišta propisani planskim dokumentima;
- 4) da li su pribavljeni rezultati kvaliteta zemljišta pre početka obavljanja aktivnosti kod projekata za koje nije potrebna izrada studije procene uticaja na životnu sredinu, a mogu imati uticaja na zemljište;
- 5) da li je donet Godišnji program i da li je pribavljena saglasnost na Godišnji program;
- 6) da li je Izveštaj o sprovođenju Godišnjeg programa dostavljen Ministarstvu;
- 7) da li se zagađujuće, štetne i opasne materije, otpadne vode ili energija ispuštaju u zemljište ili na zemljište;
- 8) da li se postupa po aktu kojim se nalažu hitne mere;
- 9) da li se sanacija, remedijacija i rekultivacija zemljišta sprovode u skladu sa projektima;
- 10) da li se monitoring zemljišta sprovodi u skladu sa zakonom;
- 11) da li je Izveštaj o monitoringu, izrađen i dostavljen Ministarstvu i Agenciji;
- 12) da li se na propisan način vodi Katastar kontaminiranih lokacija;
- 13) da li se sprovode druge propisane obaveze, mere i uslovi zaštite zemljišta.

Ovlašćenja inspektora

Član 41

U vršenju poslova iz člana 40. ovog zakona inspektor je ovlašćen da:

- 1) naredi sprovođenje mera u cilju sprečavanja zagađenje zemljišta;
- 2) naredi mere u cilju otklanjanja posledica zagađenja zemljišta;
- 3) naredi ispitivanje zagađujućih, opasnih i štetnih materija u zemljištu;
- 4) zabrani obavljanje aktivnosti koja može izazvati zagađenje zemljišta;
- 5) naredi odgovornom licu da izradi projekat remedijacije i/ili projekat rekultivacije i izvrši remedijaciju i/ili rekultivaciju lokaliteta;
- 6) naredi sprovođenje hitnih mera;
- 7) naredi izvršenje drugih propisanih radnji i aktivnosti.

Ako inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen, donosi rešenje kojim se nalaže otklanjanje utvrđene nepravilnosti i određuje rok za otklanjanje utvrđene nepravilnosti.

U slučaju preduzimanja izuzetno hitnih mera, inspektor može rešenje iz stava 2. ovog člana doneti i usmeno i narediti njegovo izvršenje bez odlaganja.

Usmeno rešenje će se na zahtev stranke izdati i u pisanom obliku najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva stranke.

Zahtev za izdavanje pisanog rešenja može se podneti u roku od dva meseca od dana donošenja usmenog rešenja.

Član 42

Na rešenje inspektora iz člana 41. ovog zakona može se izjaviti žalba Ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba na rešenje inspektora ne odlaže izvršenje rešenja.

Po žalbi na prvostepeno rešenje nadležnog organa autonomne pokrajine u vršenju poverenih poslova rešava Ministar.

VIII KAZNENE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 43

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice, ako:

- 1) ne obezbedi tehničke mere za sprečavanje ispuštanja zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljište (član 7);

- 2) ne planira troškove zaštite zemljišta od zagađivanja i degradacije u okviru investicionih i proizvodnih troškova (član 7);
- 3) ne prati uticaj svoje delatnosti na kvalitet zemljišta (član 7);
- 4) ispušta i/ili odlaže zagađujuće, štetne i opasne materije, otpadne vode i energiju na površinu zemljišta i u zemljište (član 19. stav 1);
- 5) ne izvrši remedijaciju i rekultivaciju zemljišta (član 23);
- 6) vrši radove na remedijaciji i rekultivaciji bez odobrenog projekta (član 24);
- 7) ne obezbedi sredstva potrebna za realizaciju projekta remedijacije i projekta rekultivacije (član 25);
- 8) ne postupi u skladu sa članom 30. ovog zakona;
- 9) vrši monitoring suprotno članu 31. ovog zakona.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara.

Prekršaji

Član 44

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne izvrši analizu kvaliteta zemljišta pre početka obavljanja delatnosti (član 11. stav 1);
- 2) ne poštuje mere, zabrane i ograničenja dok se ne otklone uzroci kada se utvrdi zagađenje (član 20. stav 2);
- 3) ne obezbedi sredstva potrebna za realizaciju postupka, odnosno otklanjanja uzroka zagađenja zemljišta (član 20. stav 3);
- 4) ne postupi u skladu sa aktom kojim se propisuju hitne mere (član 21. st. 1. i 2);
- 5) ne dostavi Izveštaj nakon realizacije projekta remedijacije i rekultivacije u skladu sa članom 26. ovog zakona;
- 6) ne omogući ovlašćenom pravnom licu uzimanje uzoraka za potrebe obavljanja monitoringa zemljišta (član 32);
- 7) ne dostavi Izveštaj o monitoringu zemljišta Ministarstvu i Agenciji u skladu sa članom 33. ovog zakona;
- 8) ne dostave Ministarstvu i Agenciji podatke o stanju i kvalitetu zemljišta kao i o zagađivačima u skladu sa članom 34. ovog zakona;
- 9) ne omogući inspektoru obavljanje kontrole, odnosno ne postupi po rešenju inspektora (član 41).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

Član 45

Novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

- 1) ne obezbedi tehničke mere za sprečavanje ispuštanja zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljište (član 7);
- 2) ne planira troškove zaštite zemljišta od zagađivanja i degradacije u okviru investicionih i proizvodnih troškova (član 7);
- 3) ne prati uticaj svoje delatnosti na kvalitet zemljišta (član 7);
- 4) ne pribavi rezultate kvaliteta zemljišta, pre početka obavljanja delatnosti (član 11. stav 1);
- 5) ispušta i/ili odlaže zagađujuće, štetne i opasne materije, otpadne vode i energiju na površinu zemljišta i u zemljište (član 19. stav 1);
- 6) ne poštuje mere zabrane i ograničenja dok se ne otklone uzroci kada se utvrdi zagađenje (član 20. stav 2);
- 7) ne obezbedi sredstva potrebna za realizaciju postupka, odnosno otklanjanja uzroka zagađenja zemljišta (član 20. stav 3);
- 8) ne postupi u skladu sa aktom kojim se propisuju hitne mere (član 21. st. 1. i 2);
- 9) ne izvrši remedijaciju i rekultivaciju zemljišta (član 23);
- 10) vrši remedijaciju i rekultivaciju bez odobrenog projekta (član 24);
- 11) ne obezbedi sredstva potrebna za realizaciju projekta remedijacije i projekta rekultivacije (član 25);
- 12) ne dostavi Izveštaj nakon realizacije projekta remedijacije i rekultivacije u skladu sa članom 26. ovog zakona;
- 13) ne postupi u skladu sa članom 30. ovog zakona;
- 14) vrši monitoring suprotno članu 31. ovog zakona;
- 15) ne omogući ovlašćenom pravnom licu uzimanje uzoraka za potrebe obavljanja monitoringa zemljišta (član 32);
- 16) ne dostavi Ministarstvu i Agenciji podatke o stanju i kvalitetu zemljišta kao i o zagađivačima u skladu sa članom 34. ovog zakona;

17) ne omogući inspektoru obavljanje kontrole, odnosno ne postupi po rešenju inspektora (član 41).

Član 46

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu, odnosno u organizaciji koja vrši javna ovlašćenja ako:

- 1) u postupku promene namene zemljišta, ne pribavi saglasnost u skladu sa članom 10. ovog zakona;
- 2) ne donese i ne sprovodi Godišnji program zaštite zemljišta na način i u roku predviđenom članom 16. ovog zakona;
- 3) ne podnese Izveštaj o sprovođenju mera i aktivnosti utvrđenih u Godišnjem programu zaštite zemljišta u skladu sa članom 17. ovog zakona;
- 4) ne postupi u skladu sa aktom kojim se propisuju hitne mere (član 21. st. 1. i 2);
- 5) ne donese Lokalni sanacioni plan u skladu sa članom 27. stav 5. ovog zakona;
- 6) ne donese Program monitoringa zemljišta i ne pribavi saglasnost Ministarstva na Program monitoringa kojim se uspostavlja lokalna mreža (član 29. stav 5);
- 7) ne dostavi izveštaj monitoringa lokalne mreže u skladu sa članom 33. ovog zakona;
- 8) ne vodi Informacioni sistem zemljišta na način propisan članom 34. stav 1. ovog zakona;
- 9) ne vodi Katastar kontaminiranih lokacija u skladu sa članom 34. st. 4. i 5. ovog zakona;
- 10) ne postupi na način propisan članom 35. ovog zakona.

Član 47

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) ispušta i/ili odlaže zagađujuće, štetne i opasne materije, otpadne vode i energiju na površinu zemljišta i u zemljište (član 19. stav 1);
- 2) ne postupi u skladu sa rešenjem inspektora iz člana 20. stav 1. ovog zakona;
- 3) ne poštuje mere zabrane i ograničenja (član 20. stav 2);
- 4) ne obezbedi sredstva potrebna za realizaciju postupka, odnosno otklanjanja uzroka zagađenja zemljišta (član 20. stav 3);
- 5) ne postupi u skladu sa aktom kojim se propisuju hitne mere (član 21. st. 1. i 2);
- 6) ne izvrši remedijaciju i rekultivaciju zemljišta (član 23);
- 7) ne obezbedi sredstva potrebna za realizaciju projekta remedijacije i projekta rekultivacije (član 25);
- 8) ne dostavi Izveštaj nakon realizacije projekta remedijacije i rekultivacije u skladu sa članom 26. ovog zakona;
- 9) ne omogući ovlašćenom pravnom licu uzimanje uzoraka za potrebe obavljanja monitoringa zemljišta (član 32);
- 10) ne omogući inspektoru obavljanje kontrole, odnosno ne postupi po rešenju inspektora (član 41).

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48

Podzakonski propisi koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 49

Plan zaštite zemljišta biće donet u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 50

Godišnje programe zaštite zemljišta jedinice lokalne samouprave dužne su da donesu u roku od godinu dana od dana donošenja Plana zaštite zemljišta.

Član 51

Program monitoringa zemljišta na nivou državne mreže, Vlada će doneti u roku od godinu dana, od donošenja akta iz člana 28. stav 2. ovog zakona.

Program monitoringa zemljišta na nivou lokalne mreže, nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave podneće Ministarstvu na saglasnost u roku od šest meseci od dana donošenja Programa monitoringa zemljišta na nivou državne mreže.

Član 52

Katastar kontaminiranih lokacija biće uspostavljen u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 34. stav 5. ovog zakona.

Član 53

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se odgovarajući podzakonski akti doneti na osnovu Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 135/04, 36/09, 36/09 - dr. zakon, 72/09 - dr. zakon i 43/11 - US).

Član 54

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".